

Załącznik do uchwały
nr XVI / 153 / 2001
Rady Miejskiej Żerkowa
z dnia 20 lutego 2001 r.

Strategia rozwoju Miasta i Gminy Żerków

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
I. Uwarunkowania rozwoju gminy – synteza.....	7
II. Zarys prognoz do roku 2010.....	16
III. Wizja przyszłości	23
IV. Problemy do rozwiązania	24
V. Kierunki działania władz samorządowych – warianty strategii	25
VI. Strategia rozwoju.....	27
VII. Program przedsięwzięć samorządu gminy.....	44

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz dostrzegania pojawiających się szans. Silne oddziaływanie czynników zewnętrznych, w których istotną rolę odgrywa dynamika i ekspansywność poszczególnych gmin konkurujących w dostępie do ograniczonego rynku inwestorów i kapitału wymuszają konieczność stosowania przez władze samorządowe odpowiednich metod zarządzania. W związku z tym wzrasta znaczenie zarządzania strategicznego, które umożliwia dostosowywanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Zarządzanie strategiczne to proces polegający na realizacji długofalowych celów przy wykorzystaniu nadarzających się szans i unikaniu pojawiających się zagrożeń. Proces zarządzania strategicznego obejmuje opracowywanie, wdrażanie i kontrolę realizacji planów strategicznych.

Aktualnie na poziomie zarządzania lokalnego podstawową rolę wśród tego typu planów pełnią studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategie rozwoju społeczno – gospodarczego. Przedmiotem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, czyli wskazanie obszarów mających pełnić określone funkcje. Miasto i Gmina Żerków posiada taki dokument zatwierdzony przez Radę Miejską Uchwałą nr IV/42/99 z dnia 5 lutego 1999r. W strategii natomiast określone są cele rozwoju lokalnego oraz sposoby realizacji tych celów przy wyróżnieniu działalności najbardziej pożądaných dla rozwoju gminy.

W prezentowanym ujęciu proces planowania strategicznego obejmował sześć następujących etapów:

- diagnoza stanu,
- prognoza zmian,
- określenie wizji gminy,
- zidentyfikowanie głównych problemów do rozwiązania,

- sformułowanie strategii,
- przedstawienie programu działań władz gminy na najbliższe lata.

Zawarty w Strategii materiał stanowi zestaw koniecznych i pożądaných przeobrażeń Miasta i Gminy Żerków w różnych dziedzinach. Ze względu na podział kompetencji przedstawione cele, zadania i kierunki nie są możliwe do wykonania w całości przez władze gminy (leżąc w gestii władz powiatowych lub wojewódzkich).

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA I GMINY ŻERKÓW – SYNTEZA

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

SZANSE ROZWOJU	ZAGROŻENIA ROZWOJU
• bliskość stolicy regionu – miasta Poznań i związane z tym tradycyjne powiązania kulturalne, gospodarcze i naukowe gminy, • otwarcie się kraju na świat i Europę, uczestnictwo w procesie jednoczenia się Europy, rozwój współpracy gospodarczej, wymiany kulturalnej, możliwości korzystania z celowych funduszy międzynarodowych • korzystne zaplecze surowcowe dla rozwoju przetwórstwa żywności, • istniejące walory przyrodniczo-krajobrazowe kreują możliwości rozwoju turystyki o znaczeniu ponadlokalnym,	• peryferyjne położenie gminy względem głównych szlaków komunikacyjnych, • znaczny rozwój ośrodków konkurencyjnych, • istnienie procesów recesyjnych – osłabienie koniunktury na rynkach międzynarodowych, • opóźnianie procesów restrukturyzacji rolnictwa – duża konkurencja ze strony rynku Unii Europejskiej, • zawężenie krajowego rynku artykułów rolnych wywołane importem, • brak środków finansowych,

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	
MOCNE STRONY • ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe (Żerkowsko – Czeszewski Park Krajobrazowy), • urozmaicona rzeźba terenu, • stosunkowo dobra jakość gleb, • zasoby surowców mineralnych (gaz ziemny , kruszywa), • aktywne działania samorządu lokalnego na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, nowoczesne wysypisko śmieci)	SŁABE STRONY • niekorzystny bilans wodny, okresowe deficyty wody, brak naturalnych zbiorników wodnych, • mały udział terenów zalesionych, • bardzo zła jakość wód w rzekach, • niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie, przyczyniające się do degradacji gleb i wód powierzchniowych, • brak kompleksowego programu segregacji i zagospodarowania odpadów

LUDNOŚĆ, ZASOBY PRACY

MOCNE STRONY

- wykwalifikowana kadra pracowników,
- znaczna aktywność zawodowa mieszkańców w podejmowaniu działalności na własny rachunek,

SŁABE STRONY

- spadek tempa wzrostu liczby ludności,
- tendencje spadkowe przyrostu naturalnego,
- ujemne saldo migracji ludności,
- wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (starzenie się społeczeństwa),
- znaczna stopa bezrobocia – zagrożenie wzrostem bezrobocia jako konsekwencja niedokończonych procesów restrukturyzacyjnych,
- brak miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem,

GOSPODARKA

MOCNE STRONY

- duży potencjał produkcyjny rolnictwa, dogodne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa, wysoka kultura rolna,
- wzmacnianie funkcji usługowych, jako czynników rozwojowych,
- rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowej,
- możliwość wykreowania gminy jako ośrodka o dużym znaczeniu w zakresie przetwórstwa i handlu ekologiczną żywnością,

SŁABE STRONY

- niedokończenie procesów restrukturyzacyjnych,
- niedostatek kapitału inwestycyjnego, brak inwestorów strategicznych,
- brak organizacji zrzeszających przedsiębiorców z terenu gminy,
- niedopasowanie się struktur obrotu hurtowego w rolnictwie do możliwości produkcyjnych gospodarstw,

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY

- dobrze rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego
- dobrze wykształcona infrastruktura usługowa w mieście,
- dobrze rozwinięta oferta w zakresie sportu i rekreacji,
- baza hotelowo-pensjonatowa,

SŁABE STRONY

- niedoinwestowanie służby zdrowia i oświaty,
- niedostateczna oferta w zakresie specjalistycznych porad medycznych,
- nierównomierne wyposażenie jednostek wiejskich w obiekty usługowe o znaczeniu podstawowym,

MIESZKALNICTWO

MOCNE STRONY

- intensywnie rozwijające się budownictwo indywidualne,
- atrakcyjna oferta terenów pod budownictwo mieszkaniowe

SŁABE STRONY

- zły stan i niedostateczna ilość mieszkań komunalnych,
- brak zorganizowanej działalności developerskiej

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

MOCNE STRONY

- odpowiednie rezerwy terenów do rozwoju zainwestowania zarówno mieszkaniowego jak i aktywizacji gospodarczej,
- przygotowana dla inwestorów oferta terenów do zabudowy i zagospodarowania oraz wykorzystania istniejących obiektów gospodarczych,
- znaczna ilość liczących się zasobów gruntów komunalnych, które mogłyby być wykorzystane na cele rozwojowe gminy,

SŁABE STRONY

- zbyt słaba promocja możliwości wykorzystania istniejących zasobów nieruchomości,
- brak strategii wykorzystania nieruchomości pod kątem stymulowania lokalnej gospodarki,

GOSPODARKA FINANSOWA

MOCNE STRONY

- prawidłowe wydatkowanie i racjonalne gospodarowanie budżetem gminy
- znaczne nakłady finansowe na inwestycje komunalne, w tym szkolnictwo i infrastrukturę
- techniczną,

SŁABE STRONY

- niewystarczająca w porównaniu do potrzeb dochodowość budżetu,
- niedostatek funduszy wspomagających inwestycje komunalne ze źródeł pozagminnych,

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA – KOMUNIKACJA

MOCNE STRONY

- dobre połączenia komunikacyjne zarówno drogowe jak i kolejowe gminy w układzie regionalnym i lokalnym
- korzystne położenie względem planowanej autostrady,
- funkcjonująca na obszarze miasta i gminy autobusowa komunikacja miejska,

SŁABE STRONY

- duże natężenie ruchu samochodowego na drodze wojewódzkiej,
- uciążliwość tranzytowego ruchu osobowego i ciężarowego dla mieszkańców,
- lokalizacja dworca PKP poza miastem,
- zły stan nawierzchni dróg,
- brak rozwiniętej sieci dróg rowerowych,

GOSPODARKA ODPADAMI

MOCNE STRONY

- nowoczesny sposób składowania odpadów,

SŁABE STRONY

- brak systemu segregacji odpadów,

ELEKTROENERGETYKA

MOCNE STRONY

- pobory mocy pokrywane są na bieżąco,

SŁABE STRONY

- dominacja napowietrznych systemów rozsyłu energii elektrycznej (okresowe awarie),
- niewystarczające oświetlenie uliczne we wsiach,

URZĄDZENIA WODNO – KANALIZACYJNE

MOCNE STRONY

- wysoki stopień zwodociągowania miasta i wsi,
- znaczne inwestycje w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną,
- znaczne rezerwy przepustowości oczyszczalni ścieków,

SŁABE STRONY

- okresowo niska jakość wód wodociągowych,
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej,

STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA

MOCNE STRONY

- dobrze zachowany, atrakcyjny, historyczny układ śródmiejski miasta,
- bardzo atrakcyjne krajobrazowo sąsiedztwo miasta
- malownicze położenie miasta,
- zróżnicowanie przestrzenne wsi,

SŁABE STRONY

- postępująca degradacja substancji budowlanej,
- nieodpowiednie zagospodarowanie rynku w Żerkowie,
- nieodpowiedni wystrój architektoniczny budynków oraz niedostateczne nasycenie zielenią nowo powstałych osiedli

ŚRODOWISKO KULTUROWE

MOCNE STRONY

- występowanie dóbr kultury materialnej,
- bogate tradycje historyczne,
- dobrze zachowana, widoczna odrębność kulturowo - historyczna,

SŁABE STRONY

- niezadowalający stan techniczny części zabytków architektonicznych,

II. ZARYS PROGNOZ DO ROKU 2010

W prognozowaniu przyszłych zjawisk i procesów posłużono się metodą scenariuszy. Opracowane zostały trzy scenariusze rozwoju:

1. scenariusz pożądanых zmian (optymistyczny),
2. scenariusz niekorzystnych trendów (pesymistyczny),
3. scenariusz umiarkowanego rozwoju (najbardziej prawdopodobny).

Dynamika i zakres przewidywanych przemian w scenariuszu umiarkowanego rozwoju jest wypadkową między scenariuszem optymistycznym i pesymistycznym.

1. Scenariusz pożądanых zmian (optymistyczny)

Podstawowe założenia w odniesieniu do uwarunkowań rozwoju:

zewnętrznych:

- w krajach uprzemysłowionych utrzymuje się wysokie tempo wzrostu gospodarczego, korzystna koniunktura gospodarcza i korzystna sytuacja na rynkach międzynarodowych,
- proces rozwoju gospodarczego Wielkopolski podlega dalszej dynamizacji,
- w kraju kontynuowane są reformy gospodarcze, następuje dalsza decentralizacja finansów publicznych, która daje większe możliwości generowania dochodów budżetowych gmin,
- dają się odczuć pozytywne rezultaty reform ubezpieczeń społecznych, służby zdrowia, oświaty i systemu podatkowego,
- polityka państwa jednoznacznie opowiada się za podniesieniem zdrowotności społeczeństwa a w związku z tym aktywnie wspiera rozwój nowoczesnego, ekologicznego rolnictwa i produkcję żywności ekologicznej,
- wzrasta aktywność państwa we wspieraniu budownictwa mieszkaniowego (m.in.: preferencyjne kredyty, ulgi podatkowe w stosunku do organizacji developerskich),
- poprzez wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych następuje dalsze zwiększanie wolnego czasu przeznaczonego na wypoczynek, w tym zwiększanie wymiaru dni wolnych od pracy, świąt i urlopów,
- zwiększa się świadomość państwa w sferze znaczenia opieki nad osobami niepełnosprawnymi i potrzebującymi wszelakich form pomocy społecznej, a w związku z tym następuje zwiększenie środków na rozwój tej sfery, zwiększenie

aktywności mediów w promowaniu pomocy i humanitarnych zasad współżycia z osobami poszkodowanymi przez los, zwiększenie możliwości korzystania tych osób z proponowanych usług społecznych i komercyjnych – odpłatnych,

- zwiększa się zasobność społeczeństwa, w tym zasobność ludzi w wieku poprodukcyjnym,

wewnętrznych:

- zdecydowanie wzrasta i dojrzewa aktywność i przedsiębiorczość samorządu lokalnego w dążeniu do optymalnego wykorzystania istniejących możliwości rozwojowych i zapewnienia gminie pozycji konkurencyjnej w stosunku do innych ośrodków położonych w Wielkopolsce,
- wzrasta aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy w podejmowaniu i realizacji przedsięwzięć gospodarczych,
- zwiększa się świadomość ekologiczna mieszkańców gminy,
- samorząd gminy i jej mieszkańcy uaktywnili się w działaniach na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego, ochrony walorów krajobrazowych gminy: turystycznych i rekreacyjnych, ładu przestrzennego i polepszenia warunków życia,
- w społeczności gminy wzrasta poczucie tożsamości z miejscem, wzrastają więzi z sąsiadami, wzrasta lokalny patriotyzm i wola współkreowania swojego „miejsca na ziemi”.

Przebieg przewidywanych zjawisk i procesów

Rozwój demograficzny miasta i gminy Żerków będzie zależał od napływu ludności z zewnątrz. Poznań i większe jednostki miejskie Wielkopolski będą się dynamicznie rozwijać, co spowoduje intensyfikację ruchów migracyjnych. W sytuacji coraz bardziej ograniczonego rozwoju zabudowy mieszkaniowej w granicach większych miast, pogarszającej się jakości życia ze względu na hałas, spaliny, intensywność i tempo życia w mieście, nastąpi wzrost zainteresowania mniejszymi ośrodkami. Wysokie tempo zwiększania się dobrobytu i świadomości ekologicznej mieszkańców tych ośrodków staną się przyczyną powstania chęci podniesienia komfortu zamieszkania, to jest znalezienia miejsca zamieszkania spokojnego i bezpiecznego, w ekologicznie czystym środowisku i atrakcyjnym krajobrazie, w bliskim kontakcie z przyrodą, blisko sprawnie funkcjonującego układu komunikacyjnego, gwarantującego wybór szybkiego i wygodnego środka komunikacji, stosownie do preferencji i potrzeb, celem bezkonfliktowego dojazdu do miejsca pracy.

Walory krajobrazu, ekologicznie czyste środowisko miasta i gminy Żerków, promocja gminy jako gwaranta i producenta żywności ekologicznej, wykreują Żerków jako miejsce, w którym warto mieszkać i w którym warto inwestować w mieszkalnictwo i związaną z nim infrastrukturę usługową społeczną i komercyjną. Sytuacja ta spowoduje wzrost koniunktury na rynku mieszkaniowym, czemu będzie sprzyjała odpowiednia polityka państwa wspierająca rozwój budownictwa mieszkaniowego za pomocą m.in. preferencyjnych kredytów mieszkaniowych oraz pobudzająca działalność organizacji developerskich. Wzrost gospodarczy kraju, koniunktura na rynkach międzynarodowych i znaczący spadek stopy inflacji wpłyną na obniżenie ceny kredytów bankowych umożliwiając uruchomienie mechanizmu dostępnego kredytu hipotecznego.

Procesy te, a szczególnie napływ ludzi reprezentujących biznes, w dużej części o wysokim statusie społecznym, sprzyjać będzie rozwojowi kultury, a stan przygotowanej bazy w tym zakresie ukierunkuje go na rozwój promujący lokalne tradycje.

Żerków stanie się również atrakcyjnym miejscem do lokalizacji nowoczesnych działalności w sferze usług, w tym przede wszystkim z zakresu turystyki, wypoczynku i sportu. Oferta ta będzie atrakcyjna zarówno dla inwestorów, jak i turystów z zachodniej Europy.

Położenie w strefie Żerkowsko – Czeszewskiego Parku Krajobrazowego spowodują rozwój zarówno krajowego jak i zagranicznego ruchu turystycznego - procesy te szczególnie zdynamizuje akces Polski do UE. W efekcie nastąpi wzrost popytu na ofertę turystyczną gminy Żerków.

Nowi mieszkańcy gminy oraz mieszkańcy dotychczasowi, których dochody i aktywność gospodarcza wzrosły, zaczną rozwijać działalność gospodarczą. Dynamicznie rozwijające się podmioty gospodarcze utworzą nowe miejsca pracy. Procesy te intensyfikowane będą przez czynniki rozwojowe wynikające z dotychczasowego potencjału gospodarczego gminy oraz bliskości najbardziej chłonnego w skali globalnej rynku niemieckiego na usługi i produkty.

W przedstawionej sytuacji szanse rozwoju będą miały te gminy, które podnosząc atrakcyjność do lokalizacji pożądaných inwestycji będą zwiększały swoją konkurencyjność prowadząc aktywną działalność marketingową na docelowych rynkach inwestorów. Gmina Żerków z uwagi na swoje położenie, atrakcyjne walory środowiska przyrodniczego oraz przedsiębiorczość władz samorządowych w tworzeniu warunków do rozwoju mieszkalnictwa, wypoczynku i rekreacji, kultury i opieki stanie się jednym z bardziej atrakcyjnych w regionie miejsc zamieszkania, ale również wypoczynku i działalności gospodarczych tworzących atrakcyjne miejsca pracy szczególnie w sferze usług. Dzięki realizacji odpowiedniej polityki przestrzennej oraz aktywnej promocji walorów

mieszkaniowych i rekreacyjnych oraz inwestycyjnych w dziedzinie działalności gospodarczej, na terenie gminy Żerków nastąpi rozwój zorganizowanego budownictwa mieszkaniowego o wysokim standardzie i wyróżniającej się estetyce zagospodarowania. Duży popyt na tereny budowlane umożliwi współdziałanie developerów w realizacji podstawowych inwestycji infrastrukturalnych szczególnie w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Korzystna polityka państwa aktywizująca procesy modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa oraz szanse wynikające z integracji z UE m.in.: zwiększony dostęp do rynków europejskich, możliwości zasilania kapitałowego, przepływ nowoczesnych technologii, podniesienie standardów obsługi produkcyjnej stworzą warunki do rozwoju nowoczesnych form gospodarki rolnej, ze szczególnym ukierunkowaniem na produkcję ekologicznej żywności: płodów rolnych i ich ekologicznego przetwórstwa. Dbłość o kondycję środowiska przyrodniczego oraz aktywna postawa mieszkańców na rzecz jego ochrony przyczynią się do wzmocnienia stanu i odnowy walorów przyrodniczych gminy.

Wzrost zamożności mieszkańców i wzrost dochodów budżetu gminy wpłyną w znaczący sposób na poprawę warunków życia w gminie.

2. Scenariusz niekorzystnych trendów (pesymistyczny)

Podstawowe założenia w odniesieniu do uwarunkowań rozwoju:

zewnątrznych:

- osłabienie wzrostu gospodarczego kraju, pojawienie się napięć społecznych i tendencji recesyjnych w wyniku trudności we wdrożeniu zasadniczych reform – w tym w sferze społecznej i spowolnienia reform gospodarczych, niekorzystna sytuacja na rynkach międzynarodowych,
- słaba dynamika rozwoju Wielkopolski,
- niekorzystna dla inwestorów polityka kredytowa państwa, brak aktywności w realizacji polityki pobudzającej rozwój budownictwa mieszkaniowego, negatywne wyniki reform ubezpieczeń społecznych i służby zdrowia,
- brak środków finansowych i zainteresowania państwa dla sfery usług społecznych,
- odkładanie procesów restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa,

wewnętrznych:

- niska aktywność władz samorządu lokalnego, brak menedżerskiego (przedsiębiorczego) podejścia do zarządzania gminą,
- niewłaściwe użytkowanie zasobów i walorów przyrodniczych gminy (niezgodne z zasadami rozwoju zrównoważonego), brak działań zapobiegających degradacji środowiska.

Przebieg przewidywanych zjawisk i procesów

Trudności we wdrożeniu reform gospodarczych i społecznych oraz towarzyszące im napięcia społeczne, a także niekorzystna dla Polski koniunktura na rynkach międzynarodowych wpłyną na osłabienie wzrostu gospodarczego i pojawienie się tendencji recesyjnych. Słaba dynamika rozwoju gospodarczego dużych miast Wielkopolski ograniczy ekspansywność urbanizacyjną na tereny gmin. Pogłębiające się procesy recesyjne i postępujące wraz z nimi ubożenie ludności ograniczą popyt na ofertę mieszkaniową, a tym samym na możliwości rozwoju pożądanых form mieszkalnictwa na obszarze gminy. Władze samorządowe nieumiejętnie zarządzając zasobami, nie stworzą konkurencyjnych wobec innych gmin, atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów, warunków do lokalizacji pożądanых dla rozwoju gminy Żerków działalności. Procesy recesyjne spowodują ograniczenie zainteresowania inwestorów gminą oraz potencjalnych gości ofertą rekreacyjną i usługową.

Brak postępu w rozwoju infrastruktury technicznej pogorszy warunki życia i uczyni gminę nieatrakcyjną dla mieszkańców, turystów i potencjalnych inwestorów. Niska dbałość o środowisko przyrodnicze i ład przestrzenny wpłynie niekorzystnie na wizerunek gminy. W sytuacji kryzysu gospodarczego kraju szanse rozwojowe Żerkowa przejmą gminy dysponujące podobnymi walorami, ale posiadającymi już obecnie bardziej rozwiniętą bazę rekreacyjną lub większe tradycje w rozwoju budownictwa developerskiego oraz potrafiące dzięki m.in. przedsiębiorczości władz samorządowych i mieszkańców minimalizować powstające zagrożenia i wykorzystywać szanse. Większe miasta z uwagi na swój potencjał i dywersyfikację gospodarki oraz wykształcone funkcje, w tym o znaczeniu międzynarodowym, mniej dotkliwie, niż gospodarki gmin, odczują załamanie wzrostu gospodarczego i nadal będą atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy. Brak prorolniczej polityki państwa uniemożliwi dokonanie korzystnych przemian restrukturyzacyjnych i w efekcie w sposób drastyczny pogłębi tendencje recesyjne na obszarach wiejskich (katastrofalna sytuacja na rynku pracy, pauperyzacja ludności, substandardowe warunki życia).

Brak świadomości ekologicznej samorządu i mieszkańców gminy doprowadzą do degradacji środowiska przyrodniczego, a chęć produkowania i sprzedaży za wszelką cenę produktów rolnych spowoduje intensyfikację upraw kosztem ich jakości.

3. Scenariusz umiarkowanego rozwoju

Podstawowe założenia w odniesieniu do uwarunkowań rozwoju:

zewnętrznych:

- dynamika wzrostu gospodarczego nie tak wysoka jak w scenariuszu optymistycznym,
- słabsza niż w scenariuszu optymistycznym dynamika rozwoju gospodarczego Wielkopolski,
- pozostałe uwarunkowania jak w scenariuszu optymistycznym,

wewnętrznych:

- uwarunkowania jak w scenariuszu optymistycznym.

Przebieg przewidywanych zjawisk i procesów.

Słabsza dynamika procesów rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i Wielkopolski spowodują spowolnienie pożądaných, korzystnych procesów tworzących szanse rozwojowe dla miasta i gminy Żerków. Rozwój gminy w znacznie większym stopniu niż w scenariuszu optymistycznym będzie zależał od aktywności i przedsiębiorczości władz samorządowych i mieszkańców gminy. Samorząd lokalny będzie zmuszony do ciągłego poszukiwania i wykorzystywania szans rozwojowych związanych z funkcjami mieszkaniowymi i usługowymi gminy, w tym w zakresie turystyki i rekreacji, a także w odniesieniu do nowych pożądaných działalności gospodarczych. Istotnym elementem pozostanie tutaj kwestia zwrócenia uwagi na rolę samorządu i mieszkańców w przezwyciężaniu niekorzystnych tendencji. Pojawienie się nowych procesów będzie wymagało uświadomienia przyczyn które to spowodowały i podjęcia odpowiednich środków zaradczych. Tylko w wyniku wzajemnej współpracy możliwe będzie stworzenie warunków dla optymalnego rozwoju.

Zaistniałe czynniki wewnętrzne i zewnętrzne pozwolą tylko na bieżące funkcjonowanie miasta i gminy, nie będzie możliwości realizacji wyższych celów.

W warunkach umiarkowanego rozwoju niezbędna stanie się dalsza promocja gminy i pozyskiwanie nowych inwestorów. Nowe inwestycje przyczynią się do umocnienia obecnej bazy ekonomicznej oraz wzbogacą strukturę gospodarczą o nowe funkcje. Można przyjąć że będzie to pewien stan wyjściowy, w którym zreorganizowane i umocnione zostaną podstawowe funkcje gminy, które w dalszej kolejności posłużą do podjęcia dalszych działań rozwojowych.

III. WIZJA PRZYSZŁOŚCI

Wizja przyszłości miasta i gminy Żerków jest projekcją pożądanego obrazu (stanu) gminy z odległej przyszłości (co najmniej za 25 lat) sformułowaną na podstawie identyfikacji obecnych i przewidywanych uwarunkowań rozwoju, wstępnie rozpoznanych aspiracji i dążeń mieszkańców gminy.

Miasto i gmina Żerków ze względu na:

- położenie na terenie o wysokich walorach krajobrazowych,
- walory środowiska przyrodniczego,
- wysoką kulturę rolną,
- prężnie rozwijającą się funkcję turystyczno - wypoczynkową

jest wyróżniającym się w południowej Wielkopolsce miejscem zamieszkania, pracy i wypoczynku, w którym rozwój procesów urbanizacji równoważony jest rewitalizacją środowiska przyrodniczego. Funkcje mieszkaniowe i usługowe, w tym rekreacyjne, realizowane są na tle dominującego leśnego i rolniczego zagospodarowania większości obszarów gminy. Dzięki ochronie i wzmocnieniu walorów środowiska przyrodniczego, stworzono przyjazne dla człowieka kompozycje krajobrazowe łączące elementy naturalnego użytkowania i zagospodarowania terenów tj. wody, trwałe użytki zielone, uprawy polowe oraz zabudowania, stanowiące atrakcyjny element widokowy biorąc pod uwagę architekturę i jakość wykonawstwa. Szczególnie wyróżniają się atrakcyjnością rozwiązań urbanistycznych oraz wysokim standardem rozrzucone na terenie pól uprawnych i lasów rezydencje oraz kameralne osiedla budownictwa jednorodzinnego na

terenach wsi. Odpowiednio rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi zabezpieczenie dla środowiska przyrodniczego przed degradującym oddziaływaniem urbanizacji.

Wykreowanie atrakcyjnego lokalnego rynku pracy, bogate wyposażenie w obiekty usług, w tym ze sfery społecznej szczególnie szkolnictwa i opieki zdrowotnej, a także w odniesieniu do życia kulturalnego oraz rekreacji i wypoczynku tworzą klimat wygodnego i bezpiecznego miejsca zamieszkania, pracy i wypoczynku.

IV. PROBLEMY DO ROZWIĄZANIA

Identyfikacja problemów do rozwiązania nastąpiła w oparciu o wyniki diagnozy, prognozy oraz wizję gminy.

Do podstawowych problemów zaliczono:

w zakresie sfery przyrodniczej:

- znaczny poziom zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego (szczególnie wód powierzchniowych rzek, zagrożenie o charakterze ponadlokalnym),
- brak naturalnych zbiorników wodnych,
- zagrożenie gruntów erozją wodną i wietrzną

w zakresie infrastruktury technicznej:

- niezadawalający rozwój sieci infrastruktury technicznej (zwłaszcza sieci kanalizacyjnej),
- zły stan nawierzchni dróg lokalnych,

w zakresie gospodarki gminy:

- niedostatek kapitału inwestycyjnego,
- brak inwestorów strategicznych,
- znaczny rozwój ośrodków konkurencyjnych,
- brak przygotowanych terenów do działalności developerskiej,

w zakresie sfery społecznej:

- wysoki poziom bezrobocia,
- niewystarczająca oferta w zakresie służby zdrowia i oświaty,
- niewykorzystana baza w zakresie sportu i rekreacji,

w zakresie struktury przestrzennej gminy:

- zdegradowana zabudowa na terenach wiejskich,
- nieodpowiednie zagospodarowanie centralnego rynku miasta.

V. KIERUNKI DZIAŁANIA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH – WARIANTY STRATEGII

Opracowana dla miasta i gminy Żerków strategia rozwoju (misja, cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania) – zgodnie z przedstawioną wyżej charakterystyką - jest strategią wzrostu. Zestaw celów operacyjnych i odpowiadających im zadań określa zakres działań, przed jakimi staną władze samorządowe. Drogi dojścia za ich pomocą do celów strategicznych mogą być jednak różne. Z tego punktu widzenia można wyróżnić dwa warianty realizacji tej strategii:

- wariant rozwoju dynamicznego,
- wariant rozwoju zachowawczego.

Różnica między wymienionymi wariantami polega na przyjęciu odmiennych priorytetów w realizacji strategii, co w konsekwencji oznacza wybór między szybszym - bardziej dynamicznym lub wolniejszym – zachowawczym dochodzeniem do założonych celów strategicznych.

Wariant zachowawczego rozwoju oznacza mniejszą aktywność i przedsiębiorczość władz samorządowych wyrażającą się w tendencji do odkładania w czasie realizacji najtrudniejszych (ale jednocześnie z długofalowego punktu widzenia najważniejszych) przedsięwzięć, co w efekcie może uniemożliwić osiągnięcie zakładanych celów.

Realizacja wariantu rozwoju przyśpieszonego wymaga szczególnie aktywnego – przedsiębiorczego zaangażowania władz samorządowych i mieszkańców gminy. W kierunkach działań należy położyć nacisk na realizację przedsięwzięć związanych z kreowaniem korzystnego wizerunku gminy i podnoszeniem atrakcyjności lokalizacji inwestycji oraz rozwojem funkcji ponadlokalnych. Wśród tych działań znaczenie priorytetowe mają:

- Dalsze doskonalenie zarządzania gminą
- Aktywna gospodarka nieruchomościami
- Rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej
- Wykreowanie korzystnego urbanistycznego wizerunku gminy
- Ochrona i wzmocnienia zasobów środowiska przyrodniczego
- Rozwijanie istniejących i wprowadzanie innych nowoczesnych działalności gospodarczych zarówno produkcyjnych jak i usługowych
- Daleko idąca współpraca z właścicielami zakładów produkcyjnych i usługowych

Realizacja wymienionych kierunków rozwoju wymaga nie tylko zaangażowania odpowiednich środków budżetu gminy i inwestorów zewnętrznych, ale związana jest z przedsięwzięciami o charakterze organizacyjnym i inicjatywnym, w tym w szczególności dotyczącymi:

- zastosowania strategii współpracy z wybranymi partnerami, tj. nawiązania przez władze samorządowe gminy bliskiej, partnerskiej współpracy z innymi jednostkami terytorialnymi, w tym z władzami powiatu i sąsiednich gmin, a także z odpowiednimi instytucjami i podmiotami – również zagranicznymi – w tym z sektora prywatnego,
- zainicjowania działań na rzecz utworzenia stowarzyszenia lokalnych producentów rolnych.

VI. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY ŻERKÓW

1. Wizja gminy

Gmina o harmonijnym krajobrazie i czystym środowisku, przyjazna dla turystów i atrakcyjna dla inwestorów, znaczący ośrodek produkcji i promocji żywności ekologicznej, bezpieczne i wygodne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku.

2. Misja gminy

Zrównoważony rozwój gminy w harmonii pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, gospodarczym i społecznym, umożliwiający przekształcenie gminy w wyróżniające się w regionie południowej Wielkopolski atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku.

3. Ponadlokalne funkcje gminy

- 1). Turystyka i wypoczynek .
- 2). Produkcja żywności ekologicznej.
- 3). Wyspecjalizowane mieszkalnictwo.

4. Cele strategiczne

4.1. Osiągnięcie wysokiego standardu zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Zasadniczą rolę w rozwoju miasta i gminy Żerków powinny odegrać takie przemiany pożądaných zjawisk i procesów, których przebieg odznaczałby się nie tylko wysoką dynamiką wzrostu o charakterze ilościowym, ale również i przede wszystkim miałyby charakter przemian jakościowych. Przemiany te powinny być ukierunkowane na podnoszenie standardu warunków mieszkaniowych, podnoszenie wyposażenia w usługi łącznie z poprawą ich dostępności i różnorodności, ukształtowanie atrakcyjnego i zróżnicowanego rynku pracy. Przemianom tym powinna towarzyszyć szczególna dbałość o wysoką jakość środowiska przyrodniczego, o atrakcyjność wizualną krajobrazu oraz estetykę wszelkich form zabudowy harmonijnie wpisanej w krajobraz.

4.2. Wykształcenie silnych funkcji ponadlokalnych.

W pożądanym kierunku rozwoju miasta i gminy Żerków istotnym czynnikiem przemian powinno być wykształcenie silnych funkcji ponadlokalnych. Jednoznaczne wykrystalizowanie silnych funkcji ponadlokalnych, w odróżnieniu od zadań własnych samorządu lokalnego, sprzyjać będzie rozwojowi komercyjnych działalności gospodarczych, w tym zwłaszcza usługowych o zasięgu ponadlokalnym.

Wśród tych działalności charakter priorytetowy powinny mieć przedsiębiorstwa zapewniające utrwalenie i wzmocnienie istniejących korzystnych kierunków rozwojowych oraz wprowadzające atrakcyjne nowe funkcje związane przede wszystkim z wykreowaniem gminy Żerków jako:

- znaczącego ośrodka kulturalno-turystycznego,
- producenta żywności ekologicznej.

4.3. Wzmocnienie lokalnych więzi społecznych i wykreowanie wśród mieszkańców silnego poczucia tożsamości z dziedzictwem kulturowym i gospodarczym miasta i gminy.

W niniejszej strategii uznano za zasadne wyeksponowanie działań na rzecz uzyskania przez gminę należnego jej miejsca w regionie. W działaniach tych kluczową rolę powinny odegrać przedsięwzięcia wzmacniające wśród społeczności lokalnej poczucie własnej wartości wynikającej z walorów dziedzictwa kulturowego i tradycji gospodarczych. Wpłynie to w zasadniczy sposób na zintegrowanie mieszkańców wokół realizacji celów rozwojowych gminy.

5. Cele operacyjne i zadania

Cele strategiczne będą realizowane przez cele operacyjne koncentrujące się na rozwiązywaniu problemów szczegółowych w formie zadań.

Wyróżniono 20 równorzędnych, uznanych za najważniejsze celów operacyjnych. Do każdego z celów operacyjnych przypisano zestaw zadań.

ZESTAWIENIE CELÓW OPERACYJNYCH I ZADAŃ

1.	Dostosowanie zarządzania gminą do warunków gospodarki rynkowej: 1.1. wyposażenie samorządu lokalnego w instrumenty zapewniające skuteczne zarządzanie gminą, a więc w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, strategię rozwoju gminy, plany zagospodarowania przestrzennego, 1.2. kontynuowanie działań na rzecz usprawnienia funkcjonowania władzy samorządowej, 1.3. stworzenie komputerowej bazy danych o gminie, podnoszenie kwalifikacji pracowników, usprawnienie przepływu informacji i obsługi interesantów, (własna strona internetowa), 1.4. dążenie do komputeryzacji Urzędu Miasta i Gminy, 1.5. likwidacja barier architektonicznych w urzędzie.
2.	Aktywizacja gospodarki nieruchomościami – przygotowanie i udostępnianie terenów pod rozwój mieszkalnictwa, działalności gospodarczej oraz turystyki: 2.1. tworzenie zasobów nieruchomości, 2.2. przygotowywanie ofert dla inwestorów oraz ich dystrybucja, 2.3. prowadzenie aktywnej działalności promującej oferty lokalizacyjne.

3.	Wzmocnienie i wzbogacenie środowiska przyrodniczego oraz zapobieganie jego degradacji: 3.1. realizacja wytycznych zawartych w „Planie ochrony Żerkowsko – Czeszewskiego Parku Krajobrazowego, 3.2. zalesienie gruntów nieużytkowanych rolniczo oraz wskazanych gleb niskich klas bonitacyjnych z wykorzystaniem szerszego wprowadzania drzewostanów wielogatunkowych, 3.3. rozwój systemu zadrzewień śródpolnych 3.4. poprawa czystości wód rzeki Lutyni oraz mniejszych cieków do klasy I/II 3.5. przeciwdziałanie degradacji wód podziemnych, 3.6. podjęcie działań na rzecz budowy zbiornika retencyjnego w pobliżu wsi Brzóstków, 3.7. podjęcie działań i sugerowanie preferencji dla zmiany technologii ogrzewania, inspirowanie wprowadzenia technologii bezodpadowych, 3.8. przeciwdziałanie zmianom cech konfiguracyjnych terenu i prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych, 3.9. oszczędna i racjonalna gospodarka złożami kopalin oraz zwracanie uwagi na stosowanie technologii wydobywania zapobiegających ujemnym wpływom na środowisko, 3.10. wprowadzenie ekologicznego systemu gospodarki odpadami (zbiórka materiałów wtórnych, selekcja odpadów, powtórne wykorzystanie lub zagospodarowanie odpadów. 3.11. preferencje dla zmiany technologii ogrzewania i upowszechnianie czystych ekologicznie nośników energii oraz tworzenie warunków do wprowadzania niekonwencjonalnych źródeł energii (wykorzystanie „słońca, wody i wiatru”), stosowania zamkniętych obiegów wody, 3.12. ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko poprzez: racjonalne stosowanie środków nawożenia mineralnego, upowszechnianie biologicznych metod zwalczania szkodników. 3.13. utworzenie kilkudziesięciometrowej strefy przybrzeżnej rzek wolnej od zabudowy, wypełnionej zróżnicowaną zielenią z udziałem zadrzewień i zakrzewień.

4.	Poprawa przestrzennego wizerunku gminy: 4.1. ochrona zabytków architektonicznych oraz historycznych założeń urbanistycznych, np. parków dworskich, układu urbanistycznego miasta, 4.3. przywrócenie właściwych funkcji śródmiejskich rynkowi miasta, 4.4. zahamowanie postępującej degradacji substancji budowlanej poprzez modernizację starej zabudowy, 4.5. właściwe kształtowanie nowej zabudowy (mieszkaniowej, usługowej jak i przeznaczonej pod działalność gospodarczą) w dostosowaniu do skali i charakteru już istniejącej – odnosi się to szczególnie do nowo powstających osiedli, 4.6. promowanie, przekształcenia lub adaptacje części zabudowy w wybranych miejscowościach na cele obsługi ruchu turystycznego, w tym agroturystyki,
5.	Poprawa układu komunikacji lokalnej i zewnętrznej: 5.1. modernizacja i rozbudowa dróg lokalnych, 5.2. wyznaczenie i realizacja systemu ścieżek rowerowych, 5.3. usprawnianie systemu transportu publicznego.
6.	Modernizacja i optymalny rozwój infrastruktury technicznej – elektroenergetyki i gazownictwa: 6.1. opracowanie planu zaopatrzenia gminy w energię, 6.2. rozbudowa oświetlenia ulicznego na wsiach, 6.3. rozbudowa sieci zasilającej odbiorców w zabudowie istniejącej i na nowych terenach, 6.4. budowa nowych stacji transformatorowych na terenach rozwojowych, 6.5. systematyczna wymiana sieci napowietrznej SN 15 kV na kablową, 6.6. rozbudowa sieci gazowej oraz zagwarantowanie dostaw gazu na poziomie zaspokajającym potrzeby mieszkańców.
7.	Zapewnienie dostawy wody o odpowiednich parametrach fizyko–chemicznych oraz ilościowych wszystkim odbiorcom oraz zagwarantowanie transportu i neutralizacji ścieków sanitarnych: 7.1. opracowanie programu gospodarki wodnej i kanalizacji dla gminy z części terenów rozwojowych, 7.2. rozbudowa sieci kanalizacyjnej w mieście i na terenie wsi.

8.	Poszerzenie wachlarza świadczonych usług i podniesienie ich poziomu: 8.1. opracowanie kompleksowego programu rozwoju usług podstawowych na terenach istniejącej i nowo powstającej zabudowy, 8.2. stworzenie odpowiednich warunków umożliwiających rozwój usług komercyjnych o znaczeniu podstawowym i ponadpodstawowym wraz z uwzględnieniem wzrostu ich standardu.
9.	Wzmocnienie bazy szkolnej i podniesienie poziomu edukacji: 9.1. przygotowanie programu rozwoju szkolnictwa na terenie gminy, w tym: utworzenie programu budowy, remontów i modernizacji poszczególnych obiektów oświatowych, a następnie ich realizacja, 9.2. reorganizacja sieci szkolnej z uwagi na spadkowe tendencje demograficzne 9.3. utrzymanie na odpowiednim poziomie szkół wiejskich i poszerzenie bazy materialnej w poszczególnych placówkach o: sale gimnastyczne, nowoczesny sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne, sanitariaty, 9.4. zorganizowanie pozalekcyjnych zajęć w szkołach nauki języków obcych, 9.5. stworzenie gminnego funduszu stypendialnego dla uczniów, 9.6. stworzenie gminnego funduszu dla doskonalenia zawodowego nauczycieli (przeznaczony byłby na konkretne programy, np. na: doskonalenie językowe, wykształcenie komputerowe, wsparcie gminnych projektów edukacyjno-wychowawczych),
10.	Zwiększenie dostępności i podniesienie standardu usług zdrowia oraz opieki społecznej: 10.1. stworzenie oferty zaspakajającej potrzeby mieszkańców gminy w zakresie specjalistycznych porad medycznych, 10.2. przystosowanie infrastruktury społecznej i technicznej dla inwalidów i osób w podeszłym wieku (podjazdy dla wózków inwalidzkich, dostosowywanie toalet w miejscach publicznych, dostosowanie komunikacji publicznej), 10.3. przygotowanie programu opieki socjalnej, 10.4. utworzenie ośrodków pobytu dziennego dla osób w podeszłym wieku, 10.5. udzielanie pomocy osobom potrzebującym: samotnie wychowującym dzieci, rodzinom wielodzietnym, osobom ze środowisk patologicznych.

11.	Działania na rzecz rozwoju funkcji mieszkaniowej w gminie: 11.1. przygotowanie oferty terenów dla zróżnicowanego budownictwa mieszkaniowego w formach developerskich oraz ich aktywna promocja (opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego, uzbrajania terenów), 11.2. rozwój mieszkalnictwa na potrzeby własne gminy poprzez budowę mieszkań komunalnych, uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, 11.3. uruchomienie Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS), 11.4. rehabilitacja starych zasobów mieszkaniowych.
12.	Pobudzanie i wspomaganie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości: 12.1. podjęcie działań na rzecz wykształcenia prężnej organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z obszaru gminy, 12.2. stosowanie udogodnień i ulg szczególnie dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, 12.3. współdziałanie z przedsiębiorcami z obszaru gminy, szczególnie w sferze funkcji ponadlokalnych,
13.	Działania na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych: 13.1. inicjowanie działań w zakresie dokształcania i przekwalifikowywania bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania kwalifikacji bezrobotnych do potrzeb lokalnego rynku pracy i współpraca w tym zakresie z Powiatowymi Urzędami Pracy, 13.2. zatrudnianie bezrobotnych do prac publicznych, 13.3. stworzenie preferencji dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą na własny rachunek.
14.	Zaktywizowanie działań w ramach współpracy międzynarodowej: 14.1. nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z zagranicznymi gminami na gruncie wymiany doświadczeń i współpracy w dziedzinie społecznej, gospodarczej i kulturowej, 14.2. wzajemne wizyty mieszkańców gminy (np. pewnych grup społecznych tj. uczniów, nauczycieli, rolników, rzemieślników) z mieszkańcami krajów, z którymi nawiązano współpracę.

15.	Podnoszenie atrakcyjności dla lokalizacji pożądaných inwestycji w gminie: 15.1. tworzenie coraz bardziej atrakcyjnych warunków inwestowania, stworzenie „klimatu inwestycyjnego” w strefach aktywności gospodarczej, 15.2. sprzyjanie rozwojowi usług komercyjnych, 15.3. przygotowanie oferty terenowej dla zabudowy mieszkaniowej w systemie developerskim.
16.	Rozbudowa infrastruktury związanej z rehabilitacją osób niepełnosprawnych: 16.1. nawiązanie kontaktów i współpraca z innymi ośrodkami rehabilitacji, 16.2. tworzenie klimatu dla lokowania na terenie gminy, również w obszarach wiejskich, różnorodnych form rehabilitacji (np. hipoterapia).
17.	Dążenie do wykształcenia silnej funkcji turystyczno–wypoczynkowej na obszarze gminy: 17.1. opracowanie programu rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy, 17.2. rozwój bazy materialnej rekreacji i sportu (korty tenisowe, boiska i sale sportowe, miejsca piknikowe, zorganizowane ścieżki spacerowe i rowerowe), 17.3. wypracowanie nowej formy zagospodarowania dla dawnego Ośrodka Szkoleniowo – Rekreacyjnego ZSMP, 17.4. inspirowanie rozbudowy bazy hotelowo-pensjonatowej, 17.5. udostępnianie terenów pod rozwój różnorodnych form sportu i rekreacji dostosowanych do pojemności środowiska przyrodniczego, 17.6. stworzenie warunków do rozwoju zróżnicowanych form rekreacji – sportów wodnych, turystyki rowerowej konnej i pieszej, 17.7. poszerzenie oferty turystycznej i jej aktywna promocja z uwagi na walory przyrodnicze i idealne warunki wypoczynku i rekreacji (katalogi promujące gminę, oferty wakacyjne, oferty wypoczynku weekendowego, „zielone szkoły”, organizowanie festynów o znaczeniu ponadgminnym, zawody sportowe: rajdy rowerowe, zawody wędkarskie, biegi na orientację), 17.8. rozwój usług agroturystycznych.

18.	Wykreowanie gminy jako producenta produkcji żywności ekologicznej: 18.1. nawiązanie kontaktów z instytutami naukowo-badawczymi w sferze produkcji żywności, 18.2. promowanie ukierunkowania gospodarki rolnej i leśnej na produkcję ekologiczną, 18.3. opracowanie zasad polityki preferencyjnej dla rozwoju proekologicznej produkcji, proekologicznego przetwórstwa rolno-spożywczego i dla sposobów produkcji nie wymagającej nawożenia, 18.4. organizowanie konferencji i wystaw połączonych ze zwiedzaniem wzorcowych gospodarstw ekologicznych, 18.5. propagowanie dostosowania produkcji rolnej do warunków środowiska, zwłaszcza zasobności i produktywności gleb 18.6. propagowanie zasad proekologicznej gospodarki leśnej.
19.	Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej w celu rozwiązywania problemów rozwoju miasta i gminy: 19.1. podjęcie działań kreujących „korzystny klimat społeczny”, sprzyjający realizacji strategii rozwoju, 19.2. stworzenie warunków do integracji i zaktywizowania środowiska młodzieżowego, 19.3. powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej i umieszczenie jej w strukturach samorządowych gminy, 19.4. opracowanie i wdrożenie programu wspólnot sąsiedzkich i wykorzystanie tych struktur np. do rewaloryzacji budynków komunalnych, 19.5. sprzyjanie rozwojowi organizacji pozarządowych i włączenie ich w realizację strategii rozwoju, 19.6. opracowanie i wdrożenie programu imprez rocznicowych związanych z tradycją lokalną.

20.	Osiągnięcie optymalnego rozwoju gospodarczego: 20.1. aktywizacja środowiska przedsiębiorców i udzielanie pomocy w jego integracji, 20.2. przygotowanie oferty terenowej dla rozwoju różnych form działalności gospodarczej (plany zagospodarowania przestrzennego, uzbrajanie terenów), 20.3. podejmowanie działań na rzecz tworzenia centrum kompleksowej informacji o możliwościach inwestowania, 20.4. promowanie gminy i tworzenie preferencji dla inwestowania.

VII. PROGRAM PRZEDSIĘWZIĘĆ SAMORZĄDU GMINY

Przedstawiony program obejmuje przedsięwzięcia, których realizacji powinien się podjąć samorząd lokalny w kadencji obecnej jak i w następnych. W skład programu wchodzi programy częściowe obejmujące wykaz konkretnych zadań, ich oczekiwane efekty, podmioty wykonujące, instrumenty realizacji oraz środki.

1. Utworzenie zintegrowanego systemu informacyjnego gminy

Oczekiwane efekty:

- Podniesienie efektywności pracy poszczególnych komórek Urzędu Miasta i Gminy
- Usprawnienie procesów decyzyjnych w zarządzaniu gminą
- Zapewnienie sprawnej i kompetentnej obsługi interesantów

Zadania:

- Podjęcie współpracy z odpowiednimi instytucjami zainteresowanymi przedsięwzięciem, w tym z władzami powiatu oraz regionu, a także z instytucjami zobligowanymi do tworzenia baz danych w przekrojach terytorialnych (służby statystyczne i geodezyjne).
- Podjęcie prac nad projektem lokalnej bazy danych m.in.:
  - opracowanie projektu banku informacji lokalnych i jego wdrożenie,
  - wyposażenie Urzędu Gminy i Miasta w sprzęt komputerowy,
- Bieżące użytkowanie systemu informacji, kontynuowanie prac nad jego rozbudową i aktualizacją:
  - rozbudowywanie podstawowych zbiorów informacji dotyczących rozwoju i funkcjonowania gminy, w tym m.in.: dotyczących sfery społecznej i gospodarczej, informacji o terenie i jego zagospodarowaniu, o środowisku przyrodniczym, informacji finansowej i marketingowej,
  - wzajemne integrowanie wyróżnionych systemów informacji (przy wykorzystaniu systemów informacji przestrzennej typu GIS - integrujących informację geometryczną i opisową w oparciu o prace w tej dziedzinie zapoczątkowane, przy sporządzaniu studium uwarunkowań),
  - stopniowe – ewolucyjne rozbudowywanie systemu w wyniku wdrażania, w miarę możliwości, jego kolejnych modułów.

Podmiot:

- Samorząd gminy

Instrumenty realizacji:

- Strategia rozwoju gminy
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Środki:

- Budżet gminy

2. Aktywna działalność marketingowa

Oczekiwane efekty:

- Wykreowanie korzystnego wizerunku gminy
- Podniesienie atrakcyjności dla lokalizowania inwestycji
- Wypromowanie dóbr (produktów) lokalnych
- Podniesienie konkurencyjności gminy Żerków w stosunku do innych ośrodków gminnych w regionie i w kraju

Zadania:

- Opracowanie długofalowego planu marketingowego (strategii marketingowej) przy wykorzystaniu strategii rozwoju i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- Wdrożenie opracowanego planu - prowadzenie aktywnej działalności promocyjnej na określonych w planie marketingowym rynkach przy wykorzystaniu zróżnicowanych środków propagandy marketingowej, m.in. w internecie i innych mediach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, w tym w formie publikacji, aktywne uczestnictwo w międzynarodowych targach dotyczących turystyki, rekreacji i ekologicznej żywności.

Podmiot:

- Samorząd gminy

Instrumenty realizacji:

- Strategia rozwoju gminy
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- Odpowiednie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Opracowany plan marketingowy

Środki:

- Budżet gminy
- Środki pochodzące od zainteresowanych promocją podmiotów gospodarczych

3. Aktywna działalność w gospodarce nieruchomościami

Oczekiwane efekty:

- Podniesienie atrakcyjności lokalizacji inwestycji w wyniku odpowiedniego przygotowania i udostępniania terenów dla wybranych działalności – pożądanym dla rozwoju gminy
- Wzrost dochodów gminy z tytułu podatków i opłat od nieruchomości

Zadania:

- Opracowanie strategii w gospodarce nieruchomościami w tym:
  - ustalenie potrzeb terenowych wynikających z kierunków rozwoju gminy określonych w strategii rozwoju i w studium uwarunkowań,
  - określenie zasad tworzenia zasobu gruntów gminnych na cele przewidywanej działalności inwestycyjnej oraz zwiększenia ich dostępności dla pożądanym inwestorów biorąc pod uwagę aktualny sposób wykorzystania nieruchomości (w tym ich stan władania) oraz uwzględniając możliwości pozyskania nieruchomości prywatnych (bądź zwiększenia ich dostępności na rynku),
  - opracowanie programów działań dotyczących przygotowania poszczególnych terenów pod określone działalności,
  - opracowanie ofert dla inwestorów w ramach strategii marketingowej (program nr 2).
- Przystąpienie do realizacji opracowanego planu, w tym prowadzenie aktywnej działalności promocyjnej na rynkach lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym (w ramach strategii marketingowej – program nr 2).
- Przygotowanie, w ramach prac nad lokalnym bankiem danych (program nr 1), bazy danych o nieruchomościach – prowadzenie monitoringu rynku nieruchomości.

Podmiot:

- Samorząd gminy

Instrumenty realizacji:

- Strategia rozwoju gminy
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- Odpowiednie akty ustawowe (o gospodarce nieruchomościami, o zagospodarowaniu przestrzennym, o podatkach i opłatach lokalnych, o działalności gospodarczej gmin)

Środki finansowania:

- Budżet gminy

4. Programy dotyczące wzmocnienia walorów przyrody i ochrony jakości środowiska przyrodniczego

4.1. Ochrona walorów przyrody i różnorodności biologicznej

Oczekiwane efekty:

- Zachowanie i wzmocnienie walorów przyrodniczych gminy

Zadania:

- Opracowanie kompleksowego – perspektywicznego programu ochrony środowiska przyrodniczego w tym:
  - opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej oraz uaktualnionej charakterystyki i diagnozy stanu środowiska przyrodniczego gminy uwzględniającej natężenie zagrożeń wynikających z rozwoju funkcji mieszkaniowej, rekreacyjnej i intensyfikacji działalności gospodarczych,

- podejmowanie działań na rzecz monitoringu zanieczyszczeń wód i powietrza (stworzenie komputerowej bazy danych o środowisku przyrodniczym – w ramach prac nad lokalną bazą danych – program nr 1).
- Objęcie szczególną ochroną obszarów przyrodniczo najcenniejszych - o największej różnorodności biologicznej - zapewniające utrzymanie ciągłości i wzmocnienie potencjału przyrodniczego gminy w systemie ponadlokalnym w tym biorąc pod uwagę:
  - obszary leśne, zaroślowe, łąkowe, wodne – tworzące „korytarze ekologiczne”,
  - ochrona istniejących pomników przyrody i parków wiejskich.

4.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

Oczekiwane efekty:

- Ograniczenie degradacji gleb i powierzchni ziemi
- Wzbogacenie i wzrost trwałości szaty roślinnej

Zadania:

- Propagowanie i wspieranie prawidłowego użytkowania gleb (m.in. przestrzeganie terminów i zasad prowadzenia prac polowych, właściwe nawożenie i stosowanie odpowiednich preparatów ochronnych).
- Objęcie ochroną przed zmianami użytkowania terenów szczególnie korzystnych dla funkcji rolniczej (racjonalna ochrona najlepszych gleb przed wykorzystywaniem na cele nierolnicze).
- Doprowadzenie do pełnej rekultywacji wyrobisk po eksploatacji surowców.
- Wprowadzenie zabezpieczeń przeciwoerozyjnych na stromych stokach i skarpach (m.in. zadarnianie i zakrzaczanie miejsc najbardziej zagrożonych).
- Zalesianie najłabszych gruntów według wskazań studium uwarunkowań, w tym:
  - zgodnie z wnioskami właścicieli gruntów o zalesienia,
  - na drodze wykupu przez gminę gruntów słabych klas.
- Wprowadzanie do opracowywanych planów miejscowych ustaleń dotyczących m.in.: zadrzewiania (np. dla terenów objętych zabudową rezydencjalną) i obsadzania zielenią wysoką (np. w odniesieniu do granic działek budowlanych na terenach działalności gospodarczej), wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej w całości terenów przeznaczanych pod zabudowę.

4.3. Ochrona środowiska przyrodniczego i jakości życia mieszkańców

Oczekiwane efekty:

- Skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom czystości środowiska przyrodniczego – zapewnienie odpowiednich warunków życia w mieście

Zadania:

- Podejmowanie działań zapewniających ograniczenia emisji i uciążliwości zanieczyszczeń powietrza i hałasu w tym:
  - preferowanie lokalizacji zakładów o „czystych” technologiach,
  - propagowanie idei wykorzystywania niekonwencjonalnych źródeł energii,
  - wprowadzanie na terenach zabudowy mieszkaniowej stref ograniczonego ruchu samochodowego, lokalizacja zabudowy mieszkaniowej w oddaleniu (odpowiednim) od tras komunikacyjnych o dużej intensywności transportu samochodowego.

- Stymulowanie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza przez najbardziej uciążliwe zakłady produkcyjne i obiekty energetyczne (kotłownie):
  - prowadzenie aktywnej i efektywnej kontroli w zakresie przestrzegania norm ochrony środowiska,
  - przeprowadzenie niezbędnych modernizacji kotłowni - powszechne instalowanie urządzeń zabezpieczających i oczyszczających,
  - dążenie docelowo do stosowania paliwa gazowego,
  - wprowadzenie wymogu realizacji sieci gazowej jako warunku realizacji zabudowy zorganizowanej mieszkaniowej oraz gospodarczej w tym usługowej.
- Uporządkowanie gospodarki ściekowej wszystkich obiektów położonych w obszarze zlewni bezpośredniej (m.in. modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej, kontrolowanie szczelności i sposobu opróżniania szamb, przeciwdziałanie "dzikim" wylewiskom ścieków).
- Promowanie i wspieranie rolnictwa, nastawionego na ochronę zasobów wodnych (m.in. propagowanie ekologicznych zasad uprawy roli i chowu zwierząt, ograniczonego nawożenia gleb i stosowania środków ochrony roślin).

4.4. Podnoszenie świadomości ekologicznej i pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz dbałości o stan środowiska przyrodniczego

Oczekiwane efekty:

- Uzyskanie społecznego poparcia dla działań ochronnych

Zadania:

- Upowszechnianie rzetelnej wiedzy o stanie środowiska przyrodniczego w gminie (m.in. wykorzystywanie lokalnych mediów do informacji o walorach i zagrożeniach środowiska przyrodniczego; opracowanie i kolportowanie atrakcyjnych folderów i ulotek, prezentujących przyrodę gminy).
- Kształtowanie proekologicznych postaw dorosłych mieszkańców gminy (m.in. organizowanie i wspieranie akcji aktywizujących mieszkańców, takich jak selektywna zbiórka odpadów czy porządkowanie zieleni osiedlowej; propagowanie zdrowego i przyjaznego dla środowiska stylu życia).
- Współdziałanie w edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży (m.in. organizowanie prelekcji, spotkań, konkursów i wspólnych patroli ekologicznych z pracownikami urzędu gminy;

merytoryczne i finansowe wspieranie działań proekologicznych w szkołach, klubach i organizacjach młodzieżowych).

Podmioty:

- Władze gminy,
- Władze powiatu
- Władze samorządowe sąsiednich zainteresowanych gmin
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
- Instytucje proekologiczne, mieszkańcy gminy
- szkoły

Instrumenty realizacji zadań:

- Działania inicjatywne władz samorządowych
- Strategia rozwoju, studium uwarunkowań, plany miejscowe, opracowane odpowiednie programy w zakresie ochrony środowiska

Środki na realizację zadań:

- Środki budżetowe (przede wszystkim z budżetu gminy oraz z budżetu centralnego, wojewódzkiego i powiatowego)
- Środki z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (przede wszystkim z narodowego oraz wojewódzkiego, powiatowego i gminnego),
- Środki z fundacji i programów pomocowych- m.in.:
  - Fundacja Ekofundusz
  - Fundacja Wspomagająca Zaopatrzenie Wsi w Wodę
  - Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej
  - Agencja Rozwoju Komunalnego
    - Polska Agencja Rozwoju Regionalnego
    - Fundusze akcesyjne
  - Program PHARE
  - Fundusze dostosowawcze np. ISPA.

5. Rozwój komunikacji lokalnej i zewnętrznej

Oczekiwane efekty:

- Poprawa powiązań komunikacyjnych lokalnych i zewnętrznych
- Poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg
- Polepszenie jakości życia mieszkańców

Zadania:

- Zapewnienie transportu publicznego do wszystkich wsi w gminie.
- Poprawa jakości dróg publicznych,
- Budowa nawierzchni utwardzonej na drogach gminnych gruntowych.
- Budowa ścieżek rowerowych zapewniających połączenia miejscowości gminie oraz z gminami sąsiednimi.

Podmioty:

- Władze gminy
- Władze powiatu
- Władze województwa
- Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarząd Dróg Powiatowych

Instrumenty realizacji:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- Inicjatywy samorządu lokalnego

Środki:

- Budżet gminy - wpływy z podatku drogowego
- Środki z budżetu powiatu, środki wyspecjalizowanych instytucji w zakresie inwestycji przekraczających możliwości i zadania gminy
- Środki z funduszy pomocowych
- Kredyty bankowe
- Fundusze Akcesyjne

6. Modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków

Oczekiwane efekty:

- Zwiększenie niezawodności działania istniejących systemów wodociągów i kanalizacji
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Polepszenie zasobów użytkowych wód podziemnych
- Poprawa czystości wód powierzchniowych

Zadania:

- Opracowanie programu gospodarki wodnej i kanalizacji dla terenów rozwojowych
- Budowa sieci wodociągowej na terenach nowo zainwestowanych
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i wsi oraz urządzeń oczyszczania ścieków

Podmioty:

- Władze gminy oraz odpowiednie podmioty sektora publicznego
- Zainteresowani inwestorzy z sektora prywatnego

Instrumenty:

- Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym
- Ustawa o kształtowaniu i ochronie środowiska
- Ustawa o samorządzie terytorialnym
- Ustawa o zamówieniach publicznych
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy, plany miejscowe dla terenów wyznaczonych w studium
- Plany inwestycji infrastrukturalnych

Środki:

- Budżet gminy
- Fundusze dostosowawcze - ISPA
- Fundacje proekologiczne
- Inwestorzy spoza sfery publicznej
- Kredyty

7. Podnoszenie standardu usług w sferze społecznej

Oczekiwane efekty:

- Wyraźne polepszenie jakości usług socjalnych

Zadania:

- Przygotowanie programów remontów i modernizacji poszczególnych obiektów świadczących usługi z zakresu oświaty, kultury, sportu i wypoczynku, a następnie ich sukcesywna realizacja
- Opracowanie kompleksowego programu obsługi ludności w dostosowaniu do rozwijającego się budownictwa mieszkaniowego

Podmiot:

- Władze gminy

Instrumenty:

- Strategia rozwoju gminy
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
- Opracowane programy

Środki:

- Budżet gminy

8. Rozwój funkcji mieszkaniowej w gminie

Oczekiwane efekty:

- Wykształcenie silnych funkcji mieszkaniowych w gminie

Zadania:

- Przygotowanie terenów pod rozwój mieszkalnictwa na potrzeby własne gminy
  - opracowanie odpowiednich planów miejscowych
  - uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną
  - urządzenie niezbędnych dróg publicznych
- Przystąpienie do budowy mieszkań komunalnych

- Opracowanie planów miejscowych jako podstawy do przygotowania strategii ofertowej podnoszącej atrakcyjność terenów gminy dla różnych form zabudowy mieszkaniowej (od zabudowy zwartej do zabudowy rezydencjalnej), (zgodnie z programem nr 3)
- Prowadzenie aktywnej działalności promocyjnej (zgodnie z programem nr 3)

Podmioty:

- Władze samorządowe

Instrumenty:

- Działania inicjatywne władz samorządowych

Środki:

- Budżet gminy
- Kredyty

9. Działania na rzecz ekologizacji rolnictwa w gminie

Oczekiwane efekty:

- Podniesienie konkurencyjności produkcji rolniczej z obszaru gminy
- Przekształcanie struktur rolniczych na potrzeby długofalowego rozwoju gminy

Zadania:

- Prowadzenie akcji informacyjnej, oświatowej i propagandowej wśród rolników na temat: technologii produkcji, zachowań na rynku (dostosowywania się do zmian zachodzących na rynku), możliwości pozyskiwania środków
- Powołanie gminnego stowarzyszenia producentów w celu zwiększenia skuteczności w restrukturyzacji gospodarki rolnej na obszarze gminy i w efekcie podniesienia konkurencyjności lokalnej produkcji na rynkach docelowych
  - zainicjowanie działań organizacyjnych: zainteresowanie przedsięwzięciem potencjalnych członków stowarzyszenia (wyróżniających się producentów z terenu gminy, w tym dużych gospodarstw spółdzielczych i dzierżaw po PGR-owskich),

zapropowanie i zorganizowanie zebrania założycielskiego, współpraca przy opracowaniu statutu stowarzyszenia

- kontynuowanie bliskiej współpracy z powstałym stowarzyszeniem
- W ramach współpracy z powołanym stowarzyszeniem:
  - szkolenie liderów grup producenckich w zakresie ekologizacji rolnictwa i organizacji agrobiznesu
  - opracowanie katalogu produktów (surowców i przetworów) jakie będą oferowane na rynkach docelowych
  - opracowanie strategii marketingowej wskazującej na rynki docelowe (lokalne, krajowe i międzynarodowe) oraz sposób ich osiągnięcia (w ramach strategii opracowywanej zgodnie z programem nr 2)
- Podjęcie działań na rzecz zorganizowania baz (ośrodków) przygotowania, przetwórstwa, uszlachetniania i dystrybucji produkcji – wykorzystanie w tym celu istniejącej infrastruktury (w tym ośrodków byłych PGR-ów, funkcjonujących spółdzielni)

Podmiot:

- Władze samorządowe
- Powstałe stowarzyszenie
- Izba Rolnicza
- Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Instrumenty:

- Działania inicjatywne władz samorządowych oraz zainteresowanych podmiotów gospodarczych i instytucji
- Strategia rozwoju gminy
- Szczegółowe programy działań

Środki:

- Środki zainteresowanych podmiotów gospodarczych i instytucji
- Przedakcesyjne środki pomocowe na rozwój instytucji i stowarzyszeń rolników – fundusze dostosowawcze SAPARD
- Fundusze Akcesyjne

10. Rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowej

Oczekiwane efekty:

- Rozwój infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej
- Wykreowanie konkurencyjnej oferty usługowej

Zadania:

- Opracowanie założeń programowych rozwoju usług turystyki i rekreacji (biorąc pod uwagę zarówno sezon letni jak i zimowy)
- Przygotowywanie i udostępnianie terenów (w nawiązaniu do programu nr 3 – „Aktywna działalność w gospodarce nieruchomościami”) pod rozwój różnorodnych form sportu i rekreacji – zgodnie z opracowanymi założeniami programowymi.

Podmiot:

- Władze samorządowe gminy
- Władze samorządowe powiatu i zainteresowanych gmin sąsiednich, władze miasta Poznania
- Zainteresowane instytucje i organizacje w tym z sektora prywatnego

Instrumenty:

- Działania inicjatywne władz samorządowych
- Opracowane założenia programowe

Środki:

- Środki budżetowe gminy
- Środki budżetowe powiatu i zainteresowanych gmin
- Środki zainteresowanych instytucji i organizacji w tym z sektora prywatnego

11. Polepszenie urbanistycznego wizerunku gminy

Oczekiwane efekty:

- Poprawa estetyki zagospodarowania gminy - polepszenie ładu przestrzennego

Zadania:

- Realizacja określonych w studium uwarunkowań kierunków i zasad rozwoju przestrzennego gminy zgodnie z przyjętymi standardami w odniesieniu do wyróżnionych obszarów strategicznych, wyznaczonych w strefach:
  - mieszkaniowych
  - usługowych
  - przemysłowych
  - rekreacyjnych
  - rolniczych
- Sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego –zgodnie z przyjętą w studium uwarunkowań polityką rozwoju przestrzennego gminy

Podmiot:

- Władze samorządowe gminy

Instrumenty:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Środki:

- Budżet gminy
- Środki instytucji i organizacji pomocowych
- Środki inwestorów sektora prywatnego